

Skřivan ouškatý (*Eremophila alpestris*) pozorován opět na Svitavsku

Repeated record of the Shore Lark (Eremophila alpestris) in the Svitavy district

Milan Janoušek

Zadní 299/80, 56802 Svitavy; e-mail: janousek@mtrebova-city.cz

Skřivan ouškatý (*Eremophila alpestris*) je druh s holarktickým typem rozšíření a v Evropě s disjunktivním areálem, přičemž na severu hnízdí *ssp. E. a. flava*, která se také jako zimující občas vyskytuje na našem území, na Balkáně pak hnízdí stálé populace *E. a. balcanica* (HUDEC 1983). Početnost skandinávských populací doznala v minulém století změn. Ve finském Laponsku hnízdí v současnosti už pouze zbytek z dřívějších tisíců párů, ve Švédsku ne více než tisíc párů, v Norsku potom 2–10 tisíc párů. Úbytek počtu hnízdících ptáků v oblasti se projevil i na zimovištích (MUNTEANU & SVENSSON 1997). V České republice byl v průběhu 19. a v první polovině 20. století zjišťován jen vzácně, ve druhé polovině 20. století pravidelněji. Počet záznamů vzrůstá ve směru od západu k východu (HUDEC 1983, BEJČEK *et al.* 1995). Tato skutečnost je shodná se situací na Slovensku, kde nejvíce záznamů pochází z oblasti Východoslovenské nížiny (DANKO *et al.* 2002). Na Svitavsku byl skřivan ouškatý zaznamenáván zejména v padesátých a šedesátých letech 20. století (SAJDL 1975). V tomto příspěvku popisují pozorování skřivana ouškatego na Svitavsku v roce 2005.

Dne 28.2.2005 jsem mezi 16. a 17. hodinou při pravidelné obchůzce Lánského rybníka u Svitav (kvadrát 6264, koordináty 49°45'N 16°28'E, nadmořská výška 435 m) po silné, ale krátké sněhové vánici (teplota –8 °C) zjistil na poli v těsné blízkosti rybníka hejno 13 skřivanů ouškatých. Po cca 20 minutách ptáci odlétli JZ směrem k obci Vendolí. O pozorování jsem informoval místní ornitology J. Macha a J. Vránu. Prvně jmenovaný pak následující den (1.3.) pozoroval na lokalitě 2 ex. a J. Vrána 2.3.2005 dokonce 4 ex. Jeden adultní pták se potom na lokalitě zdržoval nadále, a to až do 10.3.2005 (obr.1), dne 12.3. byla kontrola již negativní. Pozorování bylo akceptováno FK pod čj. 100/2005.

Nezvyklý průběh zimy 2004/05 s výraznou sněhovou nadílkou se potenciálně odrazil i ve výskytu zajímavých ptačích hostů. Podle dostupných údajů se skřivan ouškatý během této zimy na jiných místech v kraji neobjevil. Další pozorování v regionu ale učinil Jelínek (*in litt.*) v následující zimě, kdy dne 6.1.2006 pozoroval 1 ex. v Dolním Újezdě u Litomyšle. I toto pozorování bylo akceptováno FK (čj. 02/2006). Na Svitavsku byl skřivan ouškatý pozorován ponejvíce v padesátých a šedesátých letech 20. století, a to na více místech (Svitavy, Litomyšl, Lubná u Poličky). Maximální počty byly ale zjištěny v zimě 1953/54, kdy SAJDL (1975) pozoroval dne 3.1.1954 asi 1 000 ex. v Moravském Lačnově u Svitav. Skřivany zde zaznamenal i v dalších letech, ale již v mnohem menších počtech – např. 23.2.1964 30 ex. a 9.3.1965 10 ex. V případě prvního jmenovaného pozorování jde o mimořádný počet (HUDEC 1983).

Souhrn

Dne 28.2.2005 jsem pozoroval hejno 13 skřivanů ouškatých (*Eremophila alpestris*) na poli u Lánského rybníka u Svitav. V období 1.–10.3. zde byli pozorováni 1–4 ex. Pozorování bylo akceptováno Faunistickou komisí ČSO pod čj. 100/2005.

Summary

On the 28th February 2005, I observed a flock of 13 Shore Larks (*Eremophila alpestris*) at the field by Lánský fishpond near Svitavy city (49°45'N 16°28'E, altitude 435 m). During the period 1st–10th March, one to four individuals were repeatedly observed at the same place. This record was accepted by the Czech Rarities Committee (file number 100/2005).

Literatura

- MUNTEANU D. & SVENSSON S. 1997: *Eremophila alpestris* Shore Lark. In: Hagemeyer W. J. M. & Blair M. J. (eds): The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T & AD Poyser, London.
- HUDEK K. (ed.) 1983: Fauna ČSSR. Ptáci 3. Academia, Praha.
- BEJČEK V., ŠTASTNÝ K. & HUDEK K. 1995: Atlas zimního rozšíření ptáků v České republice 1982–1985. H&H, Jinočany.
- DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRIŠTÍN A. (eds) 2002: Rozšíření vtákov na Slovensku. Veda, Bratislava.
- SAJDL V. 1975: Ornitologická pozorování. Zprávy MOS.

ISSN 1211-6424

ISBN 978-80-87151-02-0

Obr. 1: Dospělý pták skřivana ouškatého (*Eremophila alpestris*), 10.3.2005, Lánský rybník u Svitav. Foto M. Janoušek.

Fig. 1: An adult of the Shore Lark (*Eremophila alpestris*), 10.3.2005, Lánský fishpond near Svitavy city. Photo by M. Janoušek.